

अधिकारी घडविणारी विश्वसनीय संस्था

स्पर्धन करिअर इन्स्टीट्यूट, नागपूर

UPSC /MPSC /BANKING / SSC

Director : Dr. Vilas S. Gajghate 9923262977

2023

प्रश्नप्रत्रिका क्रमांक
BOOKLET NO. 202301

Code : 011

वेळ : 1 (एक) तास
Paper No. 1

संयुक्त पूर्व परीक्षा (गट ब व गट क)
सामान्य क्षमता चाचणी

एकूण प्रश्न : 100
एकूण गुण : 100

- (1) सदर प्रश्नपुस्तिकेत 100 अनिवार्य प्रश्न आहेत. उमेदवारांनी प्रश्नांची उत्तरे लिहिण्यास सुरुवात करण्यापूर्वी सर्व प्रश्न आहेत किंवा नाहीत याची खात्री करून घ्यावी. तसेच अन्य काही दोष आढळल्यास ही प्रश्नपुस्तिका समवेक्षकांकडून लगेच बदलून घ्यावी.
- (2) आपला परीक्षा क्रमांक ह्या चौकोनात न विसरता बॉलपेनेने लिहावा.

परीक्षा - क्रमांक

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

केंद्राची संकेताक्षरे

शेवटचा अंक

- (3) वर छापलेला प्रश्नप्रत्रिका क्रमांक तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर विशिष्ट जागी उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे न विसरता नमूद करावा.
- (4) (अ) या प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाला 4 पर्यायी उत्तरे सुचविली असून त्यांना 1, 2, 3 आणि 4 असे क्रमांक दिलेले आहेत. त्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तराचा क्रमांक उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर नमूद करावा. अशा प्रकारे उत्तरपत्रिकेवर उत्तरक्रमांक नमूद करताना तो संबंधित प्रश्नक्रमांकासमोर छायांकित करून दर्शविला जाईल याची काळजी घ्यावी. **ह्याकरिता काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईनेचे पेन वापरू नये.**
- (ब) आयोगाने ज्या विषयासाठी मराठी बरोबर इंग्रजी माध्यम विहित केलेले आहे. त्या विषयाचा प्रत्येक प्रश्न मराठी बरोबर इंग्रजी भाषेत देखील छापण्यात आला आहे. त्यामधील इंग्रजीतील किंवा मराठीतील प्रश्नामध्ये मुद्रणदोषांमुळे अन्य कारणांमुळे विसंगती निर्माण झाल्याची शंका आल्यास, उमेदवाराने संबंधित प्रश्न पर्यायी भाषेतील प्रश्नाशी ताडून पहावा.
- (क) मराठी व इंग्रजी आकलनावरील प्रश्न अनुक्रमे फक्त मराठी व फक्त इंग्रजी भाषेत असतील.
- (5) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत. यास्तव सर्व प्रश्नांची उत्तरे द्यावीत. घाईमुळे चुका होणारा नाहीत याची दक्षता घेऊनच शक्य तितक्या वेगाने प्रश्न सोडवावेत. क्रमाने प्रश्न सोडविणे श्रेयस्कर आहे. पण **एखादा प्रश्न कठीण वाटल्यास त्यावर वेळ न घालविता पुढील प्रश्नाकडे वळावे**. अशा प्रकारे शेवटच्या प्रश्नापर्यंत पोहोचल्यानंतर वेळ शिल्लक राहिल्यास कठीण म्हणून वगळलेल्या प्रश्नांकडे परतणे सोईस्कर ठरेल.
- (6) उत्तरपत्रिकेत एकदा नमूद केलेले उत्तर खोडता येणार नाही. नमूद केलेले उत्तर खोडून नव्याने उत्तर दिल्यास ते तपासले जाणार नाही. एकापेक्षा जास्त उत्तरे नमूद केल्यास ते उत्तर चुकीचे धरले जाईल व त्या चुकीच्या उत्तराचे गुण वजा केले जातील.
- (7) (अ) **प्रस्तुत परीक्षेच्या उत्तरपत्रिकांचे मूल्यांकन करताना उमेदवाराच्या उत्तरपत्रिकेतील योग्य उत्तरांनाच गुण दिले जातील. तसेच "उमेदवाराने वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी स्वरूपाच्या प्रश्नांची सर्वात योग्य उत्तरेच उत्तरपत्रिकेत नमूद करावीत".**
- (ब) "Decision Making & Problem Solving" वरील प्रश्नांच्या चुकीच्या उत्तरांसाठी गुण वजा केले जाणार नाहीत. **प्रस्तुत प्रश्न वगळून प्रश्नपत्रिकेतील उर्वरित प्रश्नांकरिता उमेदवारांनी सोडविलेल्या प्रत्येक चुकीच्या उत्तरासाठी एक चतुर्थांश गुण वजा करण्यात येतील.**

ताकीद (नमूना)

ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपेपर्यंत ही प्रश्नपुस्तिका आयोगाची मालमत्ता असून ती परीक्षकक्षात उमेदवाराला परीक्षेसाठी वापरण्यास देण्यात येत आहे. ही वेळ संपेपर्यंत सदर प्रश्नपुस्तिकेची प्रत/प्रती, किंवा सदर प्रश्नपुस्तिकेतील काही आशय कोणत्याही स्वरूपात प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्षपणे कोणत्याही व्यक्तीस पुरविणे, तसेच प्रसिद्ध करणे हा गुन्हा असून अशी कृती करणाऱ्या व्यक्तीवर शासनाने जारी केलेल्या "परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचा अधिनियम - ८२" यातील तरतुदीनुसार तसेच प्रचलित कायद्याच्या तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/ किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल. तसेच ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी विहित केलेली वेळ संपण्याआधी ही प्रश्नपुस्तिका अनधिकृतपणे बाळगणे हा सुध्दा गुन्हा असून तसे करणारी व्यक्ती आयोगाच्या कर्मचारीवृंदापैकी, तसेच परीक्षेच्या पर्यवेक्षकीयवृंदापैकी असली तरीही अशा व्यक्तीविरुद्ध उक्त अधिनियमानुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती शिक्षेस पात्र होईल.

पुढील सूचना प्रश्नपुस्तिकेच्या अंतिम पृष्ठावर पहा.

परीक्षार्थीचे स्व-आकलन

संयुक्त पूर्व परीक्षा (गट ब व गट क)

अ.क्र.	विषयाचे नाव	एकूण प्रश्न	मी सोडवलेले प्रश्न	बरोबर	चुक	कोणत्या घटकावर चुकले	चुकलेल्या घटकासाठी अभ्यासाचे केलेले नियोजन
1.	राज्यव्यवस्था						
2.	अर्थव्यवस्था						
3.	इतिहास						
4.	भुगोल						
5.	सा. विज्ञान						
6.	गणित व बुद्धीमत्ता						
7.	चालू घडामोडी						

📖 ✍ मी अशी खात्री देतो की चुकलेल्या घटकावरती अभ्यास करुन भविष्यात त्या चुका टाळेल.

कच्या कामासाठी जागा / Space For Rough Work.

1 खालील विधानांचा विचार करुन योग्य विधान / ने ओळखा.

- (अ) केंद्रीय अर्थसंकल्प 2022 – 2023 मधील तरतुदी नुसार 'उत्पादन आधारित प्रोत्साहन' योजनेअंतर्गत उच्च कार्यक्षमतेच्या सौर मोड्युल उत्पादनासाठी 19 हजार 500 कोटी रुपयांची तरतुद 2030 वर्षापर्यंत 280 मेगा वॉट सौर ऊर्जा उत्पादनाचे उद्दिष्ट ठेवण्यात आले आहे.
(ब) औष्णिक विद्युत कारखान्यांमध्ये 5 ते 7% बायो मास पेलेट्स चा वापर करण्याचे नियोजित केले आहे.

पर्यायी उत्तरे :

- 1) विधाने अ आणि ब दोन्ही अयोग्य आहेत. 2) विधाने अ आणि ब दोन्ही योग्य आहेत.
3) फक्त अ विधान योग्य आहे. 4) फक्त ब विधान योग्य आहे.

2 खालील विधानांचा विचार करुन योग्य विधान /ने ओळखा.

- (अ) 'जागतिक आनंदी अहवाल – 2022' भारत हा देश 146 देशांच्या यादीत 130 व्या क्रमांकाला आहे.
(ब) जागतिक आनंदी अहवाल जाहीर करताना फक्त देशाचा GDP आणि सामाजिक आधार' या निकषाचाच विचार केला जातो.

पर्यायी उत्तरे :

- 1) फक्त ब विधान योग्य आहे. 2) फक्त अ विधान योग्य आहे.
3) फक्त अ आणि ब दोन्ही विधाने योग्य आहेत. 4) फक्त अ आणि ब दोन्ही विधाने अयोग्य आहेत.

3 खालील विधानांचा विचार करुन योग्य विधान /ने ओळखा.

- (अ) आंतरराष्ट्रीय बुकर पुरस्कार – 2022 चा 'गितांजली श्री' यांना त्यांच्या 'टॉम्ब ऑफ सॅंड' चा कांदबरीला दिला आहे
(ब) आंतरराष्ट्रीय बुकर पुरस्काराची स्थापना – 2000 साली झाली आहे.
(क) आंतरराष्ट्रीय बुकर पुरस्काराचे स्वरुप 5,000 पाऊंड इतके आहे.

पर्यायी उत्तरे :

- 1) फक्त अ विधान योग्य आहे. 2) फक्त ब विधान योग्य आहे.
3) फक्त क विधान योग्य आहे. 4) वरील सर्व विधाने योग्य आहेत.

4 आय पीएल – 2022 च्या क्रिकेट स्पर्थेत विजेता संघ कोणता ठरला आहे?

- 1) राजस्थान रॉयल्स 2) चेन्नई सुपर किंग्ज 3) गुजरात टायटन्स 4) मुंबई इंडियन्स

5 खालील विधानांचा विचार करुन योग्य विधान / ने ओळखा.

- (अ) 1 मे 2022 रोजी ख्यातनाम अर्थशास्त्रज्ञ 'सुमन बेरी' यांनी नीती आयोगाचा पदभार स्विकारला आहे.
(ब) 'सुमन बेरी' यांनी पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांच्या आर्थिक सल्लागार समितीचे सदस्य म्हणून देखिल काम केले आहे.

पर्यायी उत्तरे :

- 1) विधाने अ आणि ब दोन्ही अयोग्य आहे. 2) विधाने अ आणि ब दोन्ही योग्य आहे.
3) फक्त अ विधान योग्य आहे 4) फक्त ब विधान योग्य आहे.

6 लष्करी हवाई दलात पहिल्या हेलिकॉप्टर वैमानिक बनण्याचा मान यांनी मिळवला आहे.

- 1) गुंजन सक्सेना 2) अवनी चतुर्वेदी 3) टोलुलोप अरोटाइल 4) अभिलाषा बराक

7 जम्मू – काश्मीर राज्यातील जिल्ह्यातील पल्ली पंचायत ही शुन्य कार्बन उत्सर्जन करणारी देशातली पहिली पंचायत असणार आहे.

- 1) सांबा 2) रियासी 3) कुलगाम 4) गांदरबल

8 खालील विधानांचा विचार करुन योग्य विधान /ने ओळखा.

- (अ) सन 2022 हे वर्ष महाराष्ट्र शासनाने 'महिला शेतकरी व शेतमजूर सन्मान वर्ष' म्हणून राबविण्यात येत आहे'
(ब) महिला शेतकऱ्यांकरिता कृषी योजना मध्ये राखीव असलेली 30 तरतुद वाढवून यापुढे 40% करण्याचा निर्णय घेतला आहे.
(क) कृषी विभागाच्या योजनांमध्ये यापुढे तरतुदीच्या 3% निधी आजी – माजी सैनिकांनाही उपलब्ध करुन देण्यात येणार आहे.

पर्यायी उत्तरे :

- 1) फक्त विधाने ब आणि क योग्य आहेत. 2) फक्त विधाने अ आणि ब योग्य आहेत.
3) फक्त विधाने अ आणि क योग्य आहेत. 4) वरील सर्व विधाने योग्य आहेत.

9 महाराष्ट्र शासन खालील पैकी कोणत्या जिल्ह्यात 'आदिवासी औदयोगिक क्लस्टर' उभारणार आहे?

- 1) नंदुरबार 2) नाशिक 3) ठाणे 4) पालघर

10 खालील विधानांचा विचार करुन योग्य विधान/ने ओळखा.

- (अ) महाराष्ट्राचे तत्कालीन मुख्यमंत्री श्री उध्दव ठाकरे यांच्या हस्ते मराठी भाषा भवनाचे उद्घाटन पुणे येथे 3 एप्रिल 2022 रोजी झाले आहे.
(ब) 'मराठी भाषा भवन' बांधण्यासाठी 134 कोटी रुपयांची तरतुद महाराष्ट्र शासनाने केली आहे.

- (क) मराठी भाषा भवनाची इमारत सुमारे 210 चौ. मी. क्षेत्रावर हे सात मजली उभारण्यात येत असून वास्तु विशारद मे. पी. के. दास अॅण्ड असोसिएट्स यांनी भवनाची रचना केली आहे.
- पर्यायी उत्तरे :**
- 1) फक्त क विधान योग्य आहे. 2) फक्त ब विधान योग्य आहे.
3) फक्त अ विधान योग्य आहे. 4) वरील सर्व विधाने योग्य आहेत.
- 11 **ग्रामीण भागातील विशेष मागास प्रवर्ग आणि इतर मागास प्रवर्गासाठी नावाने घरकुल योजना महाराष्ट्र शासन राबवणार आहे.**
- 1) लोकशाही आणणा भाऊ साठे 2) लोकनेते गोपिनाथ मुंडे 3) क्रांतीज्योती सावित्रीबाई फुले 4) गणपतराव देशमुख
- 12 **'आय जी सी' कार्यक्रम भारत कोणत्या देशासोबत करत आहे?**
- 1) जपान 2) जर्मनी 3) चीन 4) इटली
- 13 **खालील विधानाचा विचार करून योग्य विधान/ने ओळखा.**
- (अ) परकिय देशाचे डोक्यावर असलेले अवाढव्य कर्ज हेच श्रीलंकेतील आणीबाणीच्या परिस्थितीचे कारण मानले जाते.
(ब) देशातील जीवनाश्यक वस्तुच्या किंमती वाढल्याने, तसेच महागाई विरोधात जनतेचा आक्रोश हे एक कारण श्रीलंकेतील आणीबाणीसाठी ठरू शकतो.
- पर्यायी उत्तरे :**
- 1) विधाने अ आणि ब दोन्ही विधाने योग्य आहेत. 2) विधाने अ आणि ब दोन्ही विधाने अयोग्य आहेत.
3) फक्त अ विधान योग्य आहे. 4) फक्त ब विधान योग्य आहे.
- 14 **गब्रिएल बोरिक फॉन्ट यांची चिलीचे नवे आणि वे अध्यक्ष म्हणून नियुक्ती करण्यात आली.**
- 1) 30 वे 2) 32 वे 3) 35 वे 4) 36 वे
- 15 **ग्लोबल सिस्टम फॉर मोबाईल कम्युनिकेशन्स असोसिएशन ने मोबाईल वर्ल्ड कॉंग्रेस – 2022 चे आयोजन कोठे केले आहे?**
- 1) बार्सिलोना (स्पेन) 2) नवी दिल्ली (भारत) 3) बिजिंग (चीन) 4) न्युयॉर्क (अमेरिका)
- 16 **12 फेब्रुवारी 1853 रोजी पुण्यातील एतद्देशिय स्त्रियांच्या शाळांची दुसरी वार्षिक परिक्षा घेण्यात आली. त्यावेळी पुढीलपैकी कोणती व्यक्ती उपस्थित नव्हती ?**
- 1) ब्रिगेडियर ट्रायडेल 2) श्री. कॉकबर्न 3) सरदार अप्पासाहेब ढमढेरे 4) सरदार आबासाहेब मुझूमदार
- 17 **जोड्या जुळवा.**
- (अ) राजारामशास्त्री भागवत (i) मराठा स्कूलचे संस्थापक
(ब) नरहर बाळकृष्ण जोशी (ii) उच्च शिक्षण घेण्यासाठी मुंबईला येण्यास कर्वेनी ह्यांना मदत केली
(क) रंगलर रघूनाथ पुरुषोत्तम परांजपे (iii) कर्वेचे वर्गमित्र आणि खूप जवळचे मित्र
(ड) गोपाळ कृष्ण गोखले (iv) कर्वेना फर्ग्युसन कॉलेजमध्ये गणित शिकविण्यासाठी बोलविले
- पर्यायी उत्तरे :**
	अ	ब	क	ड
1)	i	ii	iii	iv
2)	iv	iii	ii	i
3)	i	iii	ii	iv
4)	ii	iv	i	iii
- 18 **खालीलपैकी कोणते राज्य गैरराज्यकारभाराचे निमित्त करून ब्रिटीशांनी खालसा केले ?**
- 1) नागपूर 2) सातारा 3) अवध 4) झाशी
- 19 **---- हे विष्णुबुवा ब्रह्मचारी या नावाने ओळखले जात.**
- 1) विष्णुशास्त्री पंडित 2) विष्णुशास्त्री चिपळूणकर 3) विष्णू शिरवाडकर 4) विष्णू भिकाजी गोखले
- 20 **'सुखदायक राज्यप्रकरणी निबंध' ही पुस्तिका कोणी लिहिली होती ?**
- 1) महादेव गोविंद रानडे 2) विष्णुबुवा ब्रह्मचारी 3) गोपाळ हरी देशमुख 4) विष्णुशास्त्री चिपळूणकर

- 21 देवदासी प्रथेला प्रतिबंध करण्यासाठी विठ्ठल रामजी शिंदे यांच्याबरोबर ----- यांनी कार्य केले.
1) शिवराम जानबा कांबळे 2) बी. आर. आंबेडकर 3) एम. जी. रानडे 4) शाहू महाराज
- 22 पुढीलपैकी कोणत्या धर्मसुधारणा संघटनेचा शाहू महाराजांवर सर्वात जास्त प्रभाव होता ?
1) आर्य समाज 2) सत्यशोधक समाज 3) ब्रह्मो समाज 4) प्रार्थना समाज
- 23 ----- हे सत्यशोधक समाजाचे कार्यवाहक होते.
1) ज्योतिबा फुले 2) नारायणराव कडळक 3) ग्यानोबा सासने 4) विठ्ठल शिंदे
- 24 1858 मध्ये अंदमानाला पाठविलेल्या व्यक्ती व त्यांची राहण्याची ठिकाणे यांच्या जोड्या जुळवा
(अ) अण्णू नथू (i) पंढरपूर
(ब) बबन जुमान खान (ii) नगर
(क) यदू बागल (iii) मुंबई
(ड) पांडू भोरजी (iv) सातारा
पर्यायी उत्तरे :
अ ब क ड
1) i ii iii iv
2) ii iii iv i
3) iii iv i ii
4) iv i ii iii
- 25 पुढीलपैकी कोणत्या व्यक्तींचा हिंदू महासभेशी संबंध होता ?
(अ) यु. एन .मुकर्जी (ब) लाल चंद (क) कासिम बाजारचे महाराज (ड) अ. भिमजी
पर्यायी उत्तरे :
1) (अ) आणि (ब) फक्त 2) (अ), (ब) आणि (क) फक्त
3) (अ), (ब), आणि (ड) फक्त 4) (अ), (ब), (क) आणि (ड)
- 26 पुढीलपैकी कोणत्या स्त्रियांनी चिमूर येथे बळी पडलेल्यांना भेट दिली ?
(अ) डॉ. (सौ.) वालझकर (ब) विमला अभयंकर (क) रमाबाई तांबे (ड) देवस्कर
पर्यायी उत्तरे :
1) (अ) आणि (ड) 2) (ब) आणि (क) फक्त 3) (ब) आणि (ड) फक्त 4) (अ),(ब), (क) आणि (ड)
- 27 1920 मध्ये मुंबई येथे झालेले ऑल इंडिया ट्रेड युनियन काँग्रेसचे पहिले अधिवेशन कोणाच्या अध्यक्षतेखाली पार पडले ?
1) श्री. अ. डांगे 2) लाला लजपतराय 3) व्ही. व्ही. गिरी 4) ना. म. जोशी
- 28 पूर्व गोदावरी जिल्हा, मद्रास येथे गांधीजींना पाहण्यासाठी आणि ऐकण्यासाठी स्त्रियांचा एक गट आला होता. त्यापैकी ---- या महिलेने 'स्वतंत्रता संग्रामात' उडीच घेतली.
1) श्रीमती दुर्गाबाई देशमुख 2) श्रीमती दुव्वूरी सुब्बामम् 3) श्रीमती अंबूजाम्माल 4) श्रीमती मुथूलक्ष्मी रेड्डी
- 29 चंद्रनगरचा प्रशासक या नात्याने ___ याने आपल्या दुरदृष्टीचा व प्रशासकीय कौशल्याचा परिचय दिला.
1) वेरेल्सट 2) लॉरेन्स 3) सॉण्डर्स 4) डुप्ले
- 30 धार्मिक शुद्धी आणि बंगाली मुस्लीम समाजातील अनिष्ट प्रथा नष्ट करण्यासाठी हाजी शरीयत उल्लाह यांनी कोणती चळवळ सुरु केली होती ?
1) वहाबी चळवळ 2) टिटू मीर चळवळ 3) फरयादी चळवळ 4) देवबंद चळवळ
- 31 खालीलपैकी कोणते उदाहरण उदाहरणे खच दरीची आहे / आहेत ?
(अ) पूर्व आफ्रिकेची दरी आणि न्हाइनची दरी (ब) नर्मदा आणि तापीची दरी (क) गंगा आणि यमुनेची दरी (ड) ब्रह्मपुत्रेची दरी
पर्यायी उत्तरे :
1) फक्त (अ) 2) फक्त (ब) 3) फक्त (अ) आणि (ब) 4) फक्त (ड)
- 32 सुधागड जिल्ह्याचे पाली हे मुख्यालय वरीलपैकी कोणत्या नदीच्या काठावर वसले आहे ?
1) अंबा 2) सावित्री 3) उल्हास 4) भोगवती
- 33 खाली महाराष्ट्रातील महत्त्वाची शिखरांची यादी दिली आहे. खालीलपैकी कोणता चढता क्रम (कमी उंचीकडून जास्त उंची) बरोबर आहे ?
1) साल्हेर, सप्तश्रृंगी, त्रंबकेश्वर, कळसूबाई 2) त्रंबकेश्वर, सप्तश्रृंगी, साल्हेर, कळसूबाई
3) कळसूबाई, सप्तश्रृंगी, साल्हेर, त्रंबकेश्वर 4) सप्तश्रृंगी, साल्हेर, कळसूबाई, त्रंबकेश्वर

- 34 महाराष्ट्रातील खालीलपैकी कोणत्या जिल्ह्यात सर्वात कमी तालुके आहेत ?
1) सिंधुदुर्ग 2) रायगड 3) धुळे 4) नंदुरबार
- 35 खालीलपैकी पवन उर्जा केंद्राची कोणती जोडी बरोबर आहे ?
1) पवना - पारस 2) जामखंडे - कोयना 3) जामखंडे - चाळकेवाडी 4) चाळकेवाडी - डहाणू
- 36 जोड्या लावा :
स्तंभ (I)	स्तंभ (II)
जिल्हे	अभयारण्य
(अ) गडचिरोली	(i) फणसाड
(ब) चंद्रपूर	(ii) सागरेश्वर
(क) रायगड	(iii) चपराळा
(ड) सांगली	(iv) अंधारी
- पर्यायी उत्तरे :
	अ	ब	क	ड
1)	iv	iii	ii	i
2)	iii	iv	i	ii
3)	iv	i	iii	ii
4)	ii	iii	iv	i
- 37 मुंबईत खालीलपैकी कोणत्या गोदीत युद्धनौका बांधल्या जातात ?
1) इंदिरा गोदी 2) ससून गोदी 3) माझगाव गोदी 4) प्रिन्सेस गोदी
- 38 कोकण रेल्वे मार्गावरील खारेपाटण हे स्थानक कोणत्या जिल्ह्यात आहे ?
1) रायगड 2) सिंधुदुर्ग 3) रत्नागिरी 4) ठाणे
- 39 प्रगत सिंचन सुविधा, पडीक जमीनींचे शेतजमीनीत रुपांतर, प्रकर्षित कृषी व शेतमजुरांची मागणी, ह्या सर्वांमुळे जास्त लोकसंख्या असलेल्या मागास ग्रामीण क्षेत्रातून तीव्र बेकारीमुळे स्थलांतर होत असते. अशा स्थलांतरास --- प्रकारचे स्थलांतर म्हणतात.
1) शहरी ते शहरी 2) ग्रामीण ते ग्रामीण 3) ग्रामीण ते शहरी 4) शहरी ते ग्रामीण
- 40 खालीलपैकी कोणत्या वर्षी वन्यजीवन संरक्षण कायदा संमत करण्यात आला ?
1) सप्टेंबर 1972 2) सप्टेंबर 1927 3) सप्टेंबर 1978 4) सप्टेंबर 1987
- 41 महाराष्ट्रातील खालीलपैकी कोणत्या जिल्ह्याची लोकसंख्येची घनता दर चौरस कि.मी. ला 800 पेक्षा जास्त आहे ?
1) पुणे 2) कोल्हापूर 3) ठाणे 4) नागपूर
- 42 अंडी उत्पादनाकरिता योग्य तापमान ---- ते --- सें. दरम्यान असते.
1) 10 ते 16 सें. 2) 8 ते 13 सें. 3) 12 ते 16 सें. 4) 9 ते 12 सें.
- 43 खालीलपैकी कोणत्या जिल्ह्यांची काही भाग पर्जन्य छायेच्या काळ्या व करड्या मृदेच्या कृषी हवामान विभागात येतो ?
(अ) सातारा, कोल्हापूर, सोलापूर (ब) सातारा, कोल्हापूर, पुणे (क) कोल्हापूर, धुळे, जळगाव (ड) बीड, धुळे, बुलढाणा
पर्यायी उत्तरे :
1) (अ) आणि (ब) 2) (ब) आणि (क) 3) फक्त (ब) 4) (अ), (ब) आणि (क)
- 44 जगातील 25 जैवविविधतेच्या दृष्टीने महत्त्वाच्या ठिकाणांपैकी दोन ठिकाणे भारतात आहेत. त्यातील एक पश्चिम घाट आहे तर दुसरे कोणते ?
1) पूर्व घाट 2) पूर्व हिमालय 3) राजस्थान वाळवंट 4) सुंदरबन
- 45 सन 2021 च्या जनगणनेनुसार महाराष्ट्रातील नागपूर व ठाणे या दोन शहरात झोपडपट्टीत लोकसंख्येचे प्रमाण किती आहे ?
1) 5 पेक्षा जास्त 2) 33 टक्के पेक्षा जास्त 3) 10 टक्के पेक्षा जास्त 4) 15 टक्के पेक्षा जास्त
- 46 शरीराची क्रिया घडविण्यासाठी कोणत्या पोषक तत्वापासून उर्जेची मुख्य गरज पूर्ण केली जाते ?
1) कार्बोदके (Carbohydrates) 2) स्निग्धपदार्थ (Fats) 3) प्रथिने (Proteins) 4) खनिजे (Minerals)

47 योग्य जोड्या जुळवा.

स्तंभ (अ)	स्तंभ (ब)
व्हिटामिन	अभावजन्य विकार
(अ) A	(i) झिरोफर्थॅल्मिया (Xerophthalmia)
(ब) B	(ii) मुडदूस (Rickets)
(क) E	(iii) स्नायुंमध्ये कमकुवतपणा (Muscular Weakness)
(ड) B ₃	(iv) पेलाग्रा (Pellagra)

पर्यायी उत्तरे :

	अ	ब	क	ड
1)	i	ii	iv	iii
2)	iv	ii	iii	i
3)	iii	ii	i	iv
4)	i	ii	iii	iv

48 न्यूमोनिया हा आजार कोणत्या सूक्ष्म सजीवांच्या संक्रमणामुळे होतो ?

1) जीवाणू (Bacteria)	2) विषाणू (Virus)	3) कवके (Fungi)	4) वरील सर्व
----------------------	-------------------	-----------------	--------------

49 रक्तातील साखरेचे साधारण प्रमाण जेवण्याआधी सकाळी तपासले तर किती असेल ?

1) 70 - 100 mg/dL	2) 80 - 120 mg/dL	3) 80 - 140 mg/dL	4) 100 - 200 mg/dL
-------------------	-------------------	-------------------	--------------------

50 जठार (Stomach) संबंधीत पुढील विधाने पहा ?

- (अ) जठाराचा (Stomach) आकार 'U' सारखा असतो.
 (ब) यांची लांबी सुमारे 25 cm असते.
 (क) जेव्हा जठर रिक्त (Empty) असते तेव्हा त्याची सरासरी क्षमता (mean capacity) म्हणजेच आकारमान 50 ml इतकी असते.
 योग्य विधान / ने ओळखा.

1) (अ), (ब)	2) (अ), (क)	3) (ब), (क)	4) (अ), (ब), (क)
-------------	-------------	-------------	------------------

51 अयोग्य जोडी ओळखा.

टाकाऊ	1gm टाकाऊ पदार्थाच्या उत्सर्जनास लागणाऱ्या पाण्याचे प्रमाण
1) अमोनिया	300 - 500 ml
2) युरिया	50 ml
3) युरिक ॲसिड	10 ml
4) वरीलपैकी एकही नाही	

52 प्रत्येक कानातील 3 हाडांपैकी कोणत्या हाडाचा आकार हॅमल (Hammer Shaped) सदृश असतो ?

1) मॉलियस (Malleus)	2) स्टेपस (Stapes)	3) इन्कस (Incus)	4) वरीलपैकी एकही नाही.
---------------------	--------------------	------------------	------------------------

53 पुढील वर्णन कोणत्या ग्रंथीचे स्थान आहे ते ओळखा.

- 'ही ग्रंथी मानेच्या पुढील भागात श्वासनलीकेच्या (Trachea) अग्रपार्श्वभागी (Ventrolateral) असून स्वरयंत्राच्या (Larynx) लगेच खाली असते.'
 1) अवटू ग्रंथी (thyroid gland) 2) पिनियल ग्रंथी (Pineal gland) 3) लसीका ग्रंथी (Lymph gland) 4) वरीलपैकी एकही नाही.

54 आंतर्द्रव्यजालिका (Endoplasmic Reticulum) कशामध्ये आढळत नाही ?

(अ) आदिकेंद्रकी पेशी (Prokaryotic Cells)	(ब) अण्डपेशी (Ova)	(क) RBCs
--	--------------------	----------

पर्यायी उत्तरे :

1) केवळ (अ)	2) केवळ (अ), (ब)	3) (अ), (ब), (क)	4) केवळ (ब), (क)
-------------	------------------	------------------	------------------

55 दंडाकृती (rod-shaped) जीवाणू ओळखा ?

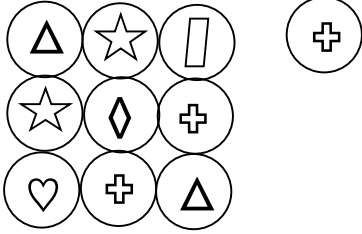
1) कोकस (Coccus)	2) बॅसिलस (Bacillus)	3) व्हिब्रियम (Vibrium)	4) स्पायरिलम (Spirillum)
------------------	----------------------	-------------------------	--------------------------

56 आवृत्तीबीजी वनस्पती (Angiosperms) संबंधीत पुढील विधाने पहा ?

- (अ) या वनस्पतीमध्ये द्विफलन (Double fertilization) आढळून येते.
 (ब) असे द्विफलन अनावृत्तबीजी (Gymnosperm) वनस्पतीतसुद्धा आढळते.
 (क) यामध्ये एका पुयुग्मकाचे (Male Gamete) फलन अंडपेशीशी (egg cell) तर दुसऱ्याचे पुयुग्मकाचे फलन द्वितीय केंद्रकाशी (Secondary nucleus) होते.

- (ड) या द्विफलनानंतर भ्रूण व भ्रणपोषक (embryo & endosperm) तयार होतो.
योग्य विधान / ने ओळखा.
- 1) वरील सर्व 2) केवळ (अ), (क), (ड) 3) केवळ (अ),(ब),(क) 4) केवळ (अ), (क)
- 57 DNA पासून RNA तयार होण्याच्या प्रक्रियेला --- म्हणतात ?
1) प्रतिलेखन (Transcription) 2) भाषांतरण (Translation) 3) स्थानांतरण (Translocation) 4) वरीलपैकी एकही नाही
- 58 ----- या किरणांना रॉन्टजेन किरण असेही म्हणतात.
1) दृश्य प्रकाश (Visible light) 2) अतिनील किरण (UV ray)
3) अवरक्त किरण (Infra-red ray) 4) क्ष-किरण (X-ray)
- 59 एक कार विराम अवस्थेमधून निघून एकसमान त्वरणाने (Acceleration) धावत असून 10 सेकंदात 30 मीटर/सेकंद वेग गाठत आहे, तर दिलेल्या वेळात पार केलेले अंतर किती असेल ?
1) 75 मीटर 2) 150 मीटर 3) 36 मीटर 4) 37.5 मीटर
- 60 योग्य विधान / ने ओळखा.
(अ) पृथ्वीचे वस्तुमान केंद्र (mass centre) तिच्या केंद्रबिंदूत असते म्हणून कोणत्याही वस्तूवरील पृथ्वीचे गुरुत्वीय बल हे पृथ्वीच्या केंद्राच्या दिशेने असते.
(ब) पृथ्वीच्या गुरुत्व त्वरणाची (Earth's gravitational acceleration) दिशा तिच्या गुरुत्वीय बलाच्या विरुद्ध दिशेने असते.
पर्यायी उत्तरे :
1) केवळ (अ) 2) केवळ (ब) 3) (अ) आणि (ब) 4) दोन्हीही नाही
- 61 जर 'x' अर्थ आहे '-', '÷' चा अर्थ आहे '+', '+' चा अर्थ आहे '÷' आणि '-' चा अर्थ आहे 'x' तर खालीलपैकी कोणते समीकरण बरोबर आहे ?
1) $15 - 5 \div 20 + 10 = 6$ 2) $8 \div 10 - 3 + 5 \times 6 = 8$ 3) $6 \times 2 + 3 \div 12 - 3 = 15$ 4) $3 \div 7 - 5 \times 10 + 3 = 10$
- 62 खालील संख्यांपैकी सर्वात मोठी संख्या कोणती ?
 $\frac{13}{21}$, $\frac{11}{17}$, $\frac{9}{13}$, $\frac{7}{11}$
1) $\frac{13}{21}$ 2) $\frac{11}{17}$ 3) $\frac{9}{13}$ 4) $\frac{7}{11}$
- 63 नल्लूची परीक्षेतील प्रत्येक विषयाची सरासरी 69 आहे. जर त्याने तीन भाषा विषयांत प्रत्येकी 10 गुण जास्त आणि गणितात 6 गुण जास्त मिळविले असते तर त्याची सरासरी 72 झाली असती. नल्लू परीक्षेत किती विषयांना बसला हे दर्शविणारा पयार्य निवडा ?
1) सामग्री पुरेशी नाही कारण फक्त 69 दिवसांची माहिती दिलेली नाही. 2) 10
3) 10 4) 12
- 64 A या देशाच्या हल्ल्यापासून B आणि C या दोन देशांनी एकत्रितपणे संरक्षण केले. B च्या सैनिकांनी प्रत्येकी आठ गोळ्या झाडल्या, तर C च्या सैनिकांनी प्रत्येकी चार गोळ्या झाडल्या. झाडलेल्या एकूण गोळ्यांची संख्या B आणि C च्या एकूण सैनिकांच्या बेरजेच्या आठपटीच्या तुलनेत 100 ने कमी भरली, तर या संयुक्त संरक्षण आघाडीवर C चे किती सैनिक होते ?
1) 25 2) 50 3) 80 4) 100
- 65 एक तार वळवून तिला चौरस आकार दिल्यास 484 चौ. सेमी. क्षेत्र बंदिस्त करते. त्याच तारेला वर्तुळाकार आकार दिल्यास ती किती क्षेत्र बंदिस्त करेल ?
 $\left(\pi = \frac{22}{7}\right)$
1) 462 चौ. सेमी. 2) 539 चौ. सेमी. 3) 616 चौ. सेमी. 4) 693 चौ. सेमी.
- 66 मुंबईहून पुण्याला जाणाऱ्या दोन बस गाड्यांपैकी पहिली गाडी सकाळी 8 वाजता ताशी 80 km वेगाने सुटली त्यानंतर त्याच दिवशी दुसरी गाडी सकाळी 9 वाजता ताशी 100 km वेगाने सुटली तर त्या दोन्ही गाड्या एकमेकीस किती तासांनी व किती वाजता भेटतील ?
1) 2 तासांनी व 11 वाजता 2) 3 तासांनी व 12 वाजता 3) 4 तासांनी व 12 वाजता 4) 4 तासांनी व 01 वाजता

- 67 A शहरात 52000 लोकांपैकी 0.30% व्यक्तींकडे मोटार कार आहे. B शहरात 48000 लोकांपैकी 0.25% व्यक्तींकडे मोटार कार आहे. C शहरात 50000 लोकांपैकी 300 व्यक्तींकडे मोटार कार आहेत. तर खालील कोणत्या सांकेतिक चिन्हांने यांचे संबंध दर्शविता येईल ?
1) A B C 2) B A C 3) C A B 4) B C A
- 68 A, B, C, D, E, F हे सहा मित्र समोरा समोर बसून एक वर्तुळाकृती मैदानात खेळत आहेत. E हा D च्या डाव्या बाजूस आहे. C हा A आणि B च्या मध्ये आहे. F हा E आणि A च्या मध्ये आहे. तर B च्या डाव्या बाजूला कोण आहे ?
1) A 2) D 3) C 4) E
- 69 पुढील प्रतिमेस, जर वरच्या ओळीचा अर्थ 'green alliance formed' असा आहे, मधल्या ओळीचा अर्थ 'join clean alliance', तळाच्या ओळीचा अर्थ 'green clean peace' असा आहे, तर बाजूला ठेवलेले चिन्ह निर्देशित करत असलेला शब्द निवड ?

- 1) Green 2) Clean 3) Peace 4) Alliance
- 70 प्रश्नचिन्हाऐवजी वर्णाक्षर निवडा.
W	P	T
S	E	H
D	K	?
- 1) R 2) F 3) L 4) B
- 71 सर्व गोल त्रिकोण आहेत. काही त्रिकोण चौकोन आहेत. म्हणून सर्व गोल चौकोन आहेत हे विधान :
1) नेहमीच सत्य आहे. 2) नेहमीच असत्य आहे. 3) खात्रीने सांगता येत नाही 4) वरील सर्व सत्य आहेत.
- 72 राम घरापासून 15 किमी दक्षिणेकडे गेला व पूर्वेकडे वळून 10 किमी गेला. नंतर उत्तरेकडे वळून 5 किमी अंतर चालत गेला व पुन्हा पश्चिमेला 10 किमी चालत जावून थांबला. तर राम घरापासून कोणत्या दिशेला व किती अंतरावर आहे ?
1) उत्तरेला 15 किमी 2) उत्तरेला 10 किमी 3) दक्षिणेला 10 किमी 4) दक्षिणेला 15 किमी
- 73 भारतामध्ये 'एक देश एक निवडणूक' म्हणजे एकत्रित निवडणूक घ्यावी का ?
(अ) होय, यामुळे खर्च, वेळ, मनुष्यबळ वाचेल आणि निवडणूक प्रक्रिया सुलभ होईल.
(ब) नाही. यामुळे स्थानिक मुद्द्यापेक्षा राष्ट्रीय पातळीवरील मुद्दे वरचढ ठरतील.
(क) होय, अशी पद्धत जर्मनीसारख्या विकसित देशात राबवली जाते.
खालीलपैकी कोणता युक्तिवाद भक्कम आहे.
1) फक्त (अ) आणि (क) 2) फक्त (ब) आणि (क) 3) फक्त (अ) आणि (ब) 4) सर्वच युक्तिवाद भक्कम आहेत.
- 74 विधान :
न्यायव्यवस्था नक्कीच सर्व गोष्टीवर उत्तरे देवू शकत नाही. पण असं दिसतय की कार्यकारी मंडळाच्या निष्क्रीयतेला कंटाळलेली जनता शेवटचा पर्याय म्हणून सर्वोच्च न्यायालयाकडे वळत आहे.
गृहीतके :
(अ) सर्वोच्च न्यायालय कार्यकारी मंडळापेक्षा वर आहे.
(ब) सर्वोच्च न्यायालय हे कार्यकारी मंडळापेक्षा जास्त सक्रीय आहे.
(क) कार्यकारी मंडळाला पुरेसे अधिकार नाहीत.
पर्यायी उत्तरे :
1) (अ) आणि (ब) अंतर्निहित आहेत. 2) (ब) आणि (क) अंतर्निहित आहेत.
3) फक्त (ब) अंतर्निहित आहे. 4) फक्त (अ) अंतर्निहित आहे.

75 प्रश्नचिन्हाच्या ठिकाणी खालील पर्यायापैकी कोणती संख्या येईल ?

T	S
W	D
3	15
1	?
S	P
T	G

- 1) 15 2) 9 3) 11 4) 13

76 लोकलेखा समितीची पद्धत ----- या देशापासून घेतली आहे ?

- (अ) अमेरिका (ब) फ्रान्स (क) ग्रेट ब्रिटन (ड) चीन

पर्यायी उत्तरे :

- 1) (अ) आणि (ब) 2) (ब) आणि (क) 3) फक्त (क) 4) फक्त (ड)

77 खालीलपैकी लोकसंख्याशास्त्राचे महत्व कोणते आहे ?

- (अ) लोकसंख्येचे स्वरूप समजून घेणे. (ब) लोकसंख्येची रचना लक्षात घेणे.
(क) स्थलांतराची प्रक्रिया समजावून घेणे. (ड) लोकसंख्येचे वर्गीकरण करणे.

वरीलपैकी कोणते विधान / विधाने बरोबर आहे / आहेत.

- 1) केवळ (अ) 2) (अ) आणि (क) 3) (अ) आणि (ड) 4) वरील सर्व

78 11 जुलै 1987 रोजी जगाची लोकसंख्या --- कोटी झाली, म्हणून 11 जुलै हा दिवस 'जागतिक लोकसंख्या दिन' म्हणून साजरा करतो ?

- 1) 300 2) 400 3) 500 4) 1500

79 खालीलपैकी कोणती विधाने बरोबर आहेत ?

- (अ) भारतामध्ये मोठ्या प्रमाणात बेरोजगारी ग्रामीण क्षेत्रात आहे.
(ब) कृषी क्षेत्रातील छूपी बेरोजगारी बारामाही आहे.
(क) भारतामध्ये औद्योगिकीकरणामुळे अनेक लोकांना रोजगाररहित केले आहे.

पर्यायी उत्तरे :

- 1) (अ), (ब) विधाने योग्य आहेत. 2) (अ),(ब), (क) विधाने योग्य आहे.
3) (अ) विधान योग्य आहे. 4) (ब), (क) विधाने योग्य आहेत.

80 खालीलपैकी कोणत्या योजनांचा हेतू रोजगार निर्मिती आहे ?

- (अ) मेक इन इंडिया (ब) कुशल भारत योजना (क) राष्ट्रीय जीवनवृत्ती सेवा प्रकल्प (ड) स्टार्टअप इंडिया

पर्यायी उत्तरे :

- 1) (अ) आणि (ब) 2) (अ) आणि (क) 3) (अ), (ब), आणि (ड) 4) वरील सर्व

81 मानव विकास निर्देशांक (HDI) विषयीच्या पुढील विधानांपैकी सत्य विधाने कोणती आहेत ?

- (अ) HDI दाखवतो की आर्थिक वृद्धी ही विकासाचे एक साधन आहे पण केवळ एकमात्र साधन नाही.
(ब) कोणत्याही देशाचा विकासाचा अंतीमत: निकष म्हणून मानवाच्या निवडीचा अवकाश विस्तारण्यावर HDI ने भर दिला आहे.
(क) मानव सुरक्षा सक्षमीकरणासंबंधी HDI मध्ये प्रतिबिंबित होत नाहीत.
(ड) असमानता आणि दारिद्र्य HDI मध्ये प्रतिबिंबित नाहीत.

पर्यायी उत्तरे :

- 1) (अ), (ब), (क), (ड) 2) (अ), (ब), (क) 3) (अ), (ब), (ड) 4) (अ), (ड)

82 खालीलपैकी कोणता / ते घटक भारतीय नियोजनाचे अपयश दर्शवितो / दर्शवितात ?

- 1) सर्व नोकरी करण्यास सक्षम लोकांना रोजगार पुरविण्यात अपयश. 2) जमीन सुधारणांची कार्यवाही करण्यात अपयश.
3) काळ्या पैशाची वाढ रोखण्यात अपयश. 4) वरीलपैकी सर्व

- 83 1999 च्या एस. पी. गुप्ता समितीच्या शिफारशीवर आधारित लघुउद्योगासंदर्भात खालील विधाने विचारात घ्या ?
 (अ) निवडक क्षेत्रातील तंत्रज्ञानाच्या गुंतवणुकीसाठी 12% भांडवली अनुदान दिले.
 (ब) अबकारी कराची सूट मर्यादा रु. 50 लाखापासून ते 1 कोटी रुपयापर्यंत वाढविली.
 (क) सध्या लघुउद्योग क्षेत्रातील उत्पादनासाठी 120 वस्तु संरक्षित ठेवण्यात आले.
 वरीलपैकी कोणते / ती विधान / ने सत्य आहे / आहेत.
 1) (अ) आणि (ब) 2) (ब) आणि (क) 3) फक्त (क) 4) (अ) आणि (क)
- 84 बाजारपेठेतील प्रबळ स्थानाचा गैरवापर करण्यावर बंधन घालण्यासाठी, 2002 साली खालीलपैकी कोणता कायदा पास झाला ?
 1) फेरा 2) कॉर्पोरेशन कायदा 3) एम. आर. टी. पी. कायदा 4) वरीलपैकी कोणताही नाही
- 85 खालीलपैकी कोणता परकीय भांडवलाचा भाग नाही ?
 1) परकीय मदत (साहाय्य) 2) बाह्य व्यापारी कर्ज
 3) बहुराष्ट्रीय कंपन्यांतर्फे केलेली गुंतवणूक 4) बिगर कामगिरी मालमत्तेत केलेली गुंतवणूक
- 86 गिनी चा गुणांक हा खालीलपैकी कोणत्या सामाजिक प्रश्नाचे मापन करतो ?
 1) उत्पन्नातील असमानता 2) देशातील गरीबी अंतर 3) देशातील बेरोजगारी 4) बाल मृत्युदर
- 87 जागतिक व्यापार संघटनेच्या उरुग्वे फेरीमध्ये जाहिर केलेल्या शेतीविषयक कराराची खालीलपैकी कोणती उद्दिष्ट्ये नाहीत ?
 1) शेती मालाला जागतिक बाजार प्रवेश मिळून देणे 2) शेतीचा देशांतर्गत मदत (आधार) नियमित करणे.
 3) शेतीचे निर्यात अर्थसहाय्य कमी करणे. 4) शेतीच्या आधुनिक पद्धतींना प्रोत्साहन देणे.
- 88 नाफ्ता हा प्रादेशिक व्यापार करार खालीलपैकी कोणत्या देशांमध्ये झाला होता ?
 1) अमेरिका, मेक्सिको आणि नेदरलँड्स 2) अमेरिका, कॅनडा आणि नेदरलँड्स
 3) अमेरिका, कॅनडा आणि मेक्सिको 4) अमेरिका, इंग्लंड आणि सोव्हिएत रशिया
- 89 खालील विधाने विचारात घ्या ?
 (अ) प्रादेशिक ग्रामीण बँकांचे मुख्य उद्दिष्ट्य म्हणजे अल्प भूधारकांना पतपुरवठा करणे.
 (ब) या बँका मुळात शेड्युल्ड सुचिबद्ध व्यापारी बँका आहेत.
 वरीलपैकी कोणते / कोणती विधान / ने बरोबर आहे / त
 1) फक्त (अ) 2) फक्त (ब) 3) दोन्ही (अ) आणि (ब) 4) कुठलेही नाही
- 90 एकूण खर्च - (प्राप्ती + घ्यावयाची रक्कम + सार्वजनिक मालमत्तेची विक्री) =
 1) राजकोषीय तुट 2) अंदाजपत्रकीय तुट 3) प्राप्ती तुट 4) प्राथमिक तुट
- 91 कोणत्या राजकीय पक्षाचे संविधान सभेत केवळ एक उमेदवार निवडून आले होते ?
 (अ) कृषक प्रजा पक्ष (ब) शेड्युल्ड कास्ट्स फेडरेशन (क) कम्युनिस्ट पक्ष (ड) अपक्ष
 पर्यायी उत्तरे :
 1) फक्त (अ), (क), (ड) 2) फक्त (ब), (क), (ड) 3) फक्त (अ), (ब), (ड) 4) फक्त (अ), (ब), (क)
- 92 कोणत्या समित्यांमध्ये डॉ. बी. आर. आंबेडकर यांनी सदस्य म्हणून कार्य केले ?
 (अ) मूलभूत अधिकार (ब) अल्पसंख्यांक उपसमिती (क) सल्लागार समिती (ड) राज्य समिती
 पर्यायी उत्तरे :
 1) फक्त (अ), (ब), (क) 2) फक्त (ब) (क), (ड) 3) फक्त (अ), (ड), (ब) 4) फक्त (अ), (क), (ड)
- 93 भारताच्या संघ-राज्यात्मक पद्धती बाबत खालीलपैकी विधान बरोबर नाही ?
 1) राज्यघटनेत 'संघराज्य' हा शब्दप्रयोग कोठेही केलेला नाही.
 2) संघराज्यातून फुटून बाहेर पडण्याचा अधिकार राज्यांना नाही.
 3) अखिल भारतीय सेवा संघराज्य तत्त्वाचा भंग करतात.
 4) राज्यपालाच्या नेमणुकीची पद्धत भारताने अमेरिकन पद्धती प्रमाणे स्विकारली आहे.
- 94 विधान :
 (अ) भारताच्या राज्यघटनेत 'अल्पसंख्य' शब्दाची व्याख्या नाही.
 कारण :
 (ब) अल्पसंख्यांक आयोग ही बिगर घटनात्मक संस्था आहे.

पर्यायी उत्तरे :

- 1) (अ) आणि (ब) बरोबर आहेत, (ब) हे (अ) चे योग्य स्पष्टीकरण आहे.
- 2) (अ) आणि (ब) बरोबर आहे, (ब) हे (अ) चे बरोबर स्पष्टीकरण नाही.
- 3) (अ) बरोबर आहे, पण (ब) चूक आहे.
- 4) (अ) चूक आहे, पण (ब) बरोबर आहे.

- 95 खालीलपैकी कोणत्या कारणास्तव राज्य भाषण व अभिव्यक्ति स्वातंत्र्यावर (अनुच्छेद - 19 (1) (अ)) वाजवी बंधने घालू शकते ?
- (अ) न्यायालयाचा अवमान (ब) अल्पसंख्यांकाचे संरक्षण (क) परदेशाशी मित्रत्वाचे संबंध
(ड) भारताचे सार्वभौमत्व व अखंडत्व (इ) सभ्यता अथवा नितीमत्ता

पर्यायी उत्तरे :

- 1) (अ), (ब), (क), (इ) 2) (ब), (क), (ड)
- 3) (अ), (क), (ड), (इ) 4) वरील सर्व

- 96 खालील विधाने लक्षात घ्या :

- (अ) केंद्रीय कार्यकारी मंडळाची सर्व सत्ता भारताच्या राष्ट्रपतीच्या ठिकाणी निहित आहे.
(ब) भारताच्या राष्ट्रपतीला पंतप्रधान व मंत्रीमंडळाच्या सल्ल्याची गरज नाही.
(क) भारताच्या राष्ट्रपतीला लोकसभागृहाचे विसर्जन करण्याचा अधिकार आहे.
भारताच्या राष्ट्रपतीच्या संदर्भात वरीलपैकी कोणती विधाने बरोबर आहेत.

- 1) (अ) आणि (ब) केवळ 2) (अ) आणि (क) केवळ 3) (ब) आणि (क) केवळ 4) वरील सर्व

- 97 राष्ट्रपती खालील कोणत्या परिस्थितीत आणीबाणी घोषित करतात ?

- (अ) बाह्य (परकीय) आक्रमण (ब) अंतर्गत कलह (क) राज्यात राज्यकारभार चालविण्यात आपयश (ड) आर्थिक कलह

पर्यायी उत्तरे :

- 1) (अ), (ब), (क) 2) (अ), (क), (ड) 3) (ब), (क), (ड) 4) (अ), (ब), (ड)

- 98 राज्यपालाचे अधिकार व अधिकार प्रदान करणारी कलमे यांची जुळणी करा :

- (अ) विधान सभेत अँग्ला-इंडियन जमातीच्या एका प्रतिनिधीची नियुक्ती करू शकतात. (i) 161
(ब) राज्यसरकारचे वार्षिक अंदाजपत्रक विधान सभेपुढे सादर करण्यास सांगणे (ii) 207
(क) विधानसभेत अर्थविधेयके मांडण्याची शिफारस करणे (iii) 202
(ड) त्याला 'दया दाखविण्याचा विशेषाधिकार' आहे (iv) 333

पर्यायी उत्तरे :

	अ	ब	क	ड
1)	iv	iii	ii	i
2)	i	ii	iii	iv
3)	iii	iv	i	ii
4)	ii	i	iv	iii

- 99 खालीलपैकी कोणते विधान चुकीचे आहे ?

- 1) विधान परिषदेत अर्थसंकल्पावर मतदान नसते. 2) विधान परिषदेत अर्थसंकल्पावर केवळ 14 दिवस चर्चा होते.
- 3) विधान परिषदेत अर्थसंकल्पावर 24 दिवस चर्चा होते. 4) विधान परिषदेतील अर्थसंकल्पाबाबतवरील कोणताही पर्याय योग्य नाही.

- 100 न्यायालयाची सक्रियता वाढवण्याचे कारण काय ?

- 1) लोकसंख्येचा व न्यायालयाचा झालेला विस्तार 2) जनहितार्थ होणाऱ्या याचिका
- 3) जागतिकीकरण व उदारीकरण 4) भ्रष्टाचार

सूचना माहितीस्तव - (पृष्ठ 1 वरून पुढे)

- (8) प्रश्नपुस्तिकेमध्ये विहित केलेल्या विशिष्ट जागीच कच्चे काम (रफ वर्क) करावे. प्रश्नपुस्तिकेव्यक्तिरिक्त उत्तरपत्रिकेवर वा इतर कागदारवर कच्चे काम केल्यास ते काँपी करण्याच्या उद्देशाने केले आहे. असे मानले जाईल व त्यानुसार उमेदवारावर शासनाने जारी केलेल्या "परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचे अधिनियम - 82" यातील तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/ किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.
- (9) सदर प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ सपल्यानंतर उमेदवाराला ही प्रश्नपुस्तिका स्वतःबरोबर परीक्षाकक्षाबाहेर घेऊन जाण्यास परवानगी आहे. मात्र परीक्षाकक्षाबाहेर जाण्यापूर्वी उमेदवाराने आपल्या उत्तरपत्रिकेचा भाग - 1 समवेक्षकाकडे न विसरता परत करणे आवश्यक आहे.

नमुना प्रश्न (माहितीस्तव)

प्र. क्र. 101. 'गुलामगिरी' हे पुस्तक कोणी लिहले आहे ?

- 1) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर 2) गो.ग. आगरकर
3) महात्मा फुले 4) राजा राममोहन रॉय

ह्या प्रश्नाचे उत्तर "(3) महात्मा फुले" असे आहे. त्यामुळे या प्रश्नाचे उत्तर "(3)" होईल. यास्तव खालीलप्रमाणे प्रश्न क्र. 201 समोरील उत्तर क्रमांक "3" हे वर्तुळ पूर्णपणे छायंकित करून दाखविणे आवश्यक आहे.

प्र. क्र. 101. ① ② ● ④

अशा पध्दतीने प्रस्तुत प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाचा तुमचा उत्तर - क्रमांक तुम्हाला स्वतंत्र्यरीत्या पुरविलेल्या उत्तरपत्रिकेवरील त्यात त्या प्रश्नपत्रिकांकासमोरील संबंधित वर्तुळ पूर्णपणे छायंकित करून दाखवावा. ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK.

अधिकारी घडविणारी विश्वसनीय संस्था

स्पंदन करिअर इन्स्टीट्यूट, नागपूर

UPSC/MPSC/BANKING/SSC

Director : Dr. Vilas S. Gajghate 9923262977

2023

Code : Y11

संयुक्त पूर्व परीक्षा (गट ब व गट क)

सामान्य क्षमता चाचणी

वेळ : 1 (एक) तास

Paper No. 01

एकूण प्रश्न : 100

एकूण गुण : 100

Question No	Answer	Question No	Answer	Question No	Answer	Question No	Answer
1	2	26	4	51	4	76	2
2	4	27	2	52	1	77	4
3	1	28	2	53	1	78	3
4	3	29	4	54	3	79	1
5	2	30	3	55	2	80	4
6	4	31	3	56	2	81	1
7	1	32	1	57	1	82	4
8	3	33	2	58	4	83	1
9	2	34	3	59	2	84	2
10	1	35	3	60	1	85	4
11	3	36	2	61	2	86	1
12	2	37	3	62	3	87	4
13	1	38	2	63	1	88	3
14	4	39	2	64	1	89	3
15	1	40	1	65	3	90	1
16	2	41	3	66	4	91	4
17	3	42	1	67	2	92	1
18	3	43	3	68	2	93	4
19	4	44	2	69	2	94	2
20	2	45	2	70	3	95	3
21	1	46	1	71	3	96	2
22	1	47	4	72	3	97	2
23	2	48	4	73	3	98	1
24	3	49	1	74	3	99	2
25	2	50	3	75	2	100	2